

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege:

- creează cadrul necesar de implementare a Directivei (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), nr. CELEX: 32024L3019, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 3019 din 12 decembrie 2024;

- transpune parțial (art. 4 alin. 3) din Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman (reformare), text cu relevanță pentru SEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435 din 23 decembrie 2020, CELEX: 32020L2184.

Art. I. - Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege:

- creează cadrul necesar de implementare a Directivei (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), nr. CELEX: 32024L3019, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 3019 12 decembrie 2024;

- transpune parțial (art. 4 alin. 3) din Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman (reformare), text cu relevanță pentru SEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435 din 23 decembrie 2020, CELEX: 32020L2184.

2. La articolul 1, după textul „(în continuare – *serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare*)”, se completează cu textul: „cu respectarea principiilor „O singură sănătate”, reducerii treptate a emisiilor de gaze cu efect de seră până la niveluri durabile, neutralității energetice a instalațiilor de epurare, tranziției către economia

circulară, transparenței sectorului și punerii în aplicare a principiului „poluatorul plătește”, inclusiv prin răspunderea extinsă a producătorilor. Serviciul se organizează”.

3. Articolul 2, alineatul (1) se completează cu literele g)-l) cu următorul cuprins:

„g) neutralitatea energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile în stațiile de epurare a apelor uzate urbane;

h) accesul publicului la informații privind colectarea și epurarea apelor uzate urbane;

i) elaborarea planurilor integrate de management al apelor uzate urbane;

j) răspunderea extinsă a producătorilor;

k) monitorizarea parametrilor relevanți de sănătate publică în apele uzate urbane;

l) reutilizarea apelor uzate epurate”.

4. La articolul 3 alineatul (1), se completează cu textul: „, inclusiv prin aplicarea epurării terțiare și cuaternare în aglomerări, în conformitate cu principiile economiei circulare și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, în condițiile stabilite de Guvern”.

5. La articolul 6, după litera f) se completează cu literele f¹) -f³) cu următorul cuprins:

„f¹) asigură, în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, elaborarea și actualizarea planurilor integrate de management al apelor uzate urbane pentru aglomerările mari, conform reglementărilor tehnice aprobate de Guvern;

f²) coordonează la nivel național implementarea cerințelor de epurare avansată, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și măsurilor de economie circulară în sectorul apelor uzate urbane;

f³) colaborează cu autoritatea centrală în domeniul mediului la identificarea zonelor sensibile și a zonelor cu risc de micropoluanti.”.

6. La articolul 7 alineatul (2), se completează cu literele q²)-q⁴) cu următorul cuprins:

„q²) avizează planurile integrate de management al apelor uzate urbane sub aspectul impactului asupra tarifelor și indicatorilor de performanță;

q³) monitorizează includerea în tarife a costurilor justificate legate de epurarea terțiară și cuaternară, monitorizarea sănătății publice și răspunderea extinsă a producătorilor;

q⁴) stabilește și monitorizează indicatorii de performanță suplimentari ai operatorilor privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și transparența datelor.”.

7. Legea se completează cu articolul 7¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 7¹. Planurile de management integrat al apelor uzate urbane

(1) Planurile de management integrat al apelor uzate urbane reprezintă instrumente de planificare strategică și operațională care integrează managementul cantitativ și calitativ al apelor uzate, al apelor pluviale și al scurgerilor urbane în zonele urbane, în scopul reducerii poluării difuze și punctiforme generate de sistemele de colectare și evacuare a apelor uzate inclusiv în condiții de schimbări climatice.

(2) Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului asigură elaborarea Planurilor de management integrat al apelor uzate urbane pentru zonele de drenare ale aglomerărilor urbane cu cel puțin 100.000 l.e., precum și pentru aglomerările cu între 10.000 și 100.000 l.e. în care, pe baza datelor istorice, modelărilor, proiecțiilor climatice, presiunilor antropice și evaluărilor de impact, supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor și/sau scurgerile de apă urbane reprezintă un risc pentru mediu sau pentru sănătatea publică ori împiedică respectarea obiectivelor și cerințelor de mediu relevante.

(3) Obiectivele principale ale Planurilor de management integrat al apelor uzate sunt:

- a) reducerea impactului poluării generate de scurgerile de apă urbane colectate separat, inclusiv a poluării specifice din precipitații;
- b) prevenirea poluării la sursă și minimizarea pătrunderii apelor pluviale nepoluate în sistemele de colectare a apelor uzate;
- c) promovarea soluțiilor bazate pe natură și a infrastructurii verzi și albastre, acordându-le prioritate față de soluțiile bazate pe infrastructură gri;
- d) optimizarea capacității și funcționării infrastructurii existente de colectare, stocare și epurare, în vederea reducerii consumului energetic și a emisiilor asociate;
- e) creșterea rezilienței sistemelor urbane de ape la efectele schimbărilor climatice, ale urbanizării accelerate și ale modificării regimului hidrologic;
- f) reducerea și controlul poluării cauzate de supraîncărcarea sistemelor de colectare a apelor uzate în timpul precipitațiilor sau al fenomenelor meteorologice extreme.

(4) Conținutul minim al planurilor, criteriile și procedurile de stabilire și revizuire a listei aglomerărilor, metodologiile de evaluare a riscurilor, indicatorii de performanță și de verificare a îndeplinirii obiectivelor, termenele de elaborare și de implementare, procedurile de monitorizare, raportare și transmitere se stabilesc de Guvern.”.

8. La articolul 8, după litera s) se completează cu literele t)–v) cu următorul cuprins:

„t) asigură, pentru aglomerările din raza lor teritorială, implementarea planurilor integrate de management al apelor uzate urbane și a măsurilor de epurare, conform Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale aprobat de Guvern;

u) asigură monitorizarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate din aglomerările sub pragul stabilit prin reglementări tehnice, conform Regulamentului

privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale;

v) asigură transparența informațiilor către publicul interesat privind serviciul de canalizare și epurare.”.

9. Articolul 10, se completează cu litera j), cu următorul cuprins:

„j) promovarea principiilor economiei circulare, a utilizării eficiente a resurselor de apă, inclusiv prin reutilizarea apei uzate tratate, și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.”.

10. La articolul 14, după litera i) se completează cu următoarele litere j)–n), cu următorul cuprins:

„j) gestionarea nămolurilor ce rezultă din epurarea apelor uzate în conformitate cu principiile economiei circulare;

k) luarea măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea bilanțului energetic în procesele de colectare și epurare a apelor uzate;

l) asigurarea transparenței în sectorul apelor uzate urbane, inclusiv prin raportarea publică a datelor operaționale;

m) supravegherea regulată a parametrilor de sănătate publică relevanți în apele uzate urbane, inclusiv monitorizarea patogenilor și a altor indicatori relevanți;

n) realizarea evaluării nivelului pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, utilizând metoda de rating „indexul pierderilor din infrastructură” (ILI) sau o altă metodă adecvată, în scopul determinării potențialului de îmbunătățire a reducerii pierderilor de apă. Evaluarea respectivă ia în considerare aspectele relevante privind sănătatea publică, mediul, precum și aspectele de natură tehnică și economică și se aplică cel puțin furnizorilor de apă care furnizează minimum 10.000 m³ pe zi sau care deserveșc minimum 50.000 de persoane.”.

11. La articolul 15, alineatul (2) se completează cu literele n)–v) cu următorul cuprins:

„n) să asigure epurarea apelor uzate urbane la nivelul cerințelor de epurare secundară, terțiară și, după caz, cuaternară, conform Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale aprobat de Guvern;

o) să participe la monitorizarea parametrilor de sănătate publică în apele uzate și să raporteze datele autorităților competente;

p) să implementeze măsuri de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de îmbunătățire a bilanțului energetic;

r) să contribuie la sistemul de răspundere extinsă a producătorilor pentru micropoluanti, conform Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale aprobat de Guvern;

- s) să asigure transparența datelor operaționale și informarea publicului interesat;
- t) să asigure, dacă este cazul, efectuarea auditurilor energetice în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 676/2020;
- u) să gestioneze integrat scurgerile urbane și supraîncărcările cauzate de furtuni;
- v) să implementeze sisteme de monitorizare a parametrilor relevanți pentru calitatea apelor uzate nemenajere biodegradabile, cum ar fi cererea biochimică de oxigen (BOD₅), cererea chimică de oxigen (COD) și materiile totale în suspensie.”.

12. Legea se completează cu articolul 22¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 22¹. Neutralitatea energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile în stațiile de epurare a apelor uzate urbane

(1) În vederea atingerii obiectivului neutralității energetice, prin aplicarea unor măsuri optime adaptate fiecărei stații de epurare a apelor uzate urbane și sistemelor de colectare aferente, auditurile energetice, astfel cum sunt definite în Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, ale stațiilor de epurare a apelor uzate urbane și ale sistemelor de colectare în funcțiune se efectuează la fiecare 4 ani.

(2) Auditurile energetice includ identificarea potențialului de implementare a măsurilor eficiente din punct de vedere economic pentru reducerea consumului de energie, precum și pentru extinderea utilizării și producerii energiei din surse regenerabile. În acest context, se acordă prioritate identificării și valorificării potențialului de producere a biogazului, precum și recuperării și utilizării căldurii reziduale, la fața locului sau prin intermediul unor sisteme de valorificare termică, concomitent cu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

(3) Totalul anual al energiei din surse regenerabile, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, generată la fața locului sau în afara amplasamentului de către proprietarii sau operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care epurează o încărcare de cel puțin 10 000 l.e., sau în numele acestora, indiferent dacă energia respectivă este utilizată la fața locului sau în afara amplasamentului, trebuie să fie echivalent cu cel puțin:

- 1) 20 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2035;
- 2) 40 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2040;
- 3) 70 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2045;
- 4) 100 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2051.

(4) Energia din surse regenerabile generată de către proprietarii sau operatorii stației de epurare a apelor uzate urbane, sau în numele acestora, nu poate include energia din surse regenerabile achiziționată de la terți.

(5) Prin derogare de la alin. (3) și (4) în cazul în care un operator de stație de epurare a apelor uzate urbane nu atinge obiectivul prevăzut la alin. (3) subpct. 4), în pofida aplicării tuturor măsurilor de eficiență energetică și a tuturor măsurilor necesare pentru creșterea producției de energie din surse regenerabile, inclusiv a celor identificate în auditurile energetice, autoritatea administrației publice centrale în domeniul energetic poate permite, în mod excepțional, achiziționarea de energie din surse de combustibili nefosili. Achizițiile de energie efectuate se limitează la maximum 35 % din cantitatea de energie necesară pentru atingerea obiectivului prevăzut la alin. (3) subpct. 4).

(6) Prin derogare de la alin. (3), în cazul în care un operator de stație de epurare a apelor uzate urbane nu atinge obiectivul prevăzut la alin. (3) subpct. 3), în pofida aplicării tuturor măsurilor de eficiență energetică și a tuturor măsurilor necesare pentru creșterea producției de energie din surse regenerabile, inclusiv a celor identificate în auditurile energetice, autoritățile competente pot permite, în mod excepțional, achiziționarea de energie din surse de combustibili nefosili. Achizițiile efectuate se limitează la maximum 5 % din obiectivul prevăzut la alin. (3) subpct. 3).

(7) Derogarea de la alin. (6) se acordă operatorilor care pot demonstra, până la 31 decembrie 2040, că va fi necesară achiziționarea unui procent de 35 % din energia externă pe bază de combustibili nefosili, conform alin. (5), pentru atingerea obiectivului prevăzut la alin. (3) subpct.4), ținând seama de toate măsurile de eficiență energetică și de toate măsurile necesare pentru creșterea producției de energie din surse regenerabile, inclusiv a celor identificate în auditurile energetice.

(8) Metodologia de evaluare a îndeplinirii obiectivelor prevăzute la alin. (3) se aprobă prin ordin comun al ministrului energiei și al ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale.

13. La articolul 32, alineatul (1) textul „10000” se substituie cu textul „25000”.

14. La articolul 35, alineatul (3), pct. 1) se completează cu literele o) – t) cu următorul cuprins:

„o) cotei corespunzătoare pierderilor de apă justificate de starea tehnică a sistemului de alimentare cu apă, în condițiile stabilite de Guvern;

p) costurilor justificate pentru epurarea avansată (terțiară și cuaternară) a apelor uzate, după caz;

r) costurilor justificate pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră asociate activităților de alimentare cu apă și canalizare;

- s) costurile justificate aferente reutilizării apelor uzate epurate, inclusiv pentru tratamentul suplimentar și infrastructura necesară pentru utilizarea lor în condiții sigure, în conformitate cu standardele și reglementările aplicabile;
- t) costurilor justificate pentru implementarea răspunderii extinse a producătorilor de substanțe poluante în apele uzate;”

15. Legea se completează cu articolul 35¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 35¹ Răspunderea extinsă a producătorilor pentru micropoluhanții din apele uzate urbane

(1) În vederea aplicării principiului „poluatorul plătește”, a prevenirii și reducerii poluării apelor uzate urbane cu micropoluhanți, precum și a asigurării unei finanțări echitabile și sustenabile a epurării cuaternare, se instituie sistemul de răspundere extinsă a producătorilor pentru produsele care, la sfârșitul ciclului lor de viață, generează micropoluhanți în apele uzate urbane.

(2) Răspunderea extinsă a producătorilor se aplică reziduurilor farmaceutice și produselor cosmetice, ca principale surse de micropoluhanți care necesită epurare cuaternară. Aceasta se aplică indiferent dacă produsele sau componentele acestora au fost fabricate în Republica Moldova, într-un stat membru al Uniunii Europene sau într-o țară terță și indiferent de modalitatea de introducere pe piață.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), răspunderea extinsă a producătorilor nu se aplică în cazurile în care producătorii pot demonstra că cantitatea de substanțe conținute de produsele pe care le introduc pe piață este de sub 1 tonă pe an, sau substanțele conținute de produsele pe care le introduc pe piață sunt rapid biodegradabile în apele uzate sau nu generează micropoluhanți în apele uzate la sfârșitul ciclului lor de viață.”

Art. II. - Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU